

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-R.431.1.3.2017.AK

Warszawa, 24 kwietnia 2017 r.

**Pani
Iwona Mycek
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
Jastrzębia 110
26-631 Jastrzębia**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 roku, poz. 930 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, Oddziału w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, przeprowadzili w dniach 8-13 marca 2017 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastrzębi.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, prawidłowość przyznawania zasiłków stałych oraz kierowanie do domów pomocy społecznej i ustalanie odpłatności za pobyt w dps z uwzględnieniem działań podejmowanych w celu ustalenia możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do ich udzielania w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 7 marca 2017 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 5 kwietnia 2017 roku, przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W trakcie kontroli stwierdzono, że posiada Pani kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe wymagane na zajmowanym stanowisku określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Ustalono, że w Ośrodku było zatrudnionych 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze etatu. Na dzień kontroli Ośrodek spełniał wymogi określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, w myśl którego *„Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”*. Osoby zatrudnione na stanowiskach pracowników socjalnych posiadały uprawnienia do wykonywania zawodu zgodnie z art. 116 ust. 1 i art. 156 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320).

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku stałego odbywało się na wniosek strony. Wywiady środowiskowe sporządzano w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 poz. 712) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2016 poz. 1406 zm. Dz.U. z 2016 poz. 1505). Przeprowadzone wywiady środowiskowe zawierały diagnozę oraz opis sytuacji osób i rodzin korzystających ze wsparcia kontrolowanej jednostki. Do wywiadów dołączano niezbędne dokumenty i oświadczenia, w tym oświadczenia o stanie majątkowym zgodnie z zapisami art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek sprawdzał również czy osoby pobierające zasiłek stały nie posiadają uprawnień do świadczeń z systemu emerytalno-rentowego z ZUS lub KRUS. Przeprowadzał także postępowania badające możliwości udzielania pomocy przez osoby zobowiązane zgodnie z art.103 ust.1 ustawy o pomocy społecznej.

Świadczenia w formie zasiłku stałego ustalano i realizowano w prawidłowej wysokości zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej oraz na odpowiedni okres czasu – bezterminowo lub na okres obowiązywania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Decyzje administracyjne ustalające prawo do zasiłku stałego zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do jednostki wniosku lub podania o pomoc wraz z wymaganą dokumentacją po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, co jest zgodne z art. 106 ust. 4 ustawy

o pomocy społecznej. Skontrolowane decyzje zawierały elementy wskazane w art. 107 §1 i §3 Kpa. W dokumentacji znajdowały się potwierdzenia odbioru wydanych decyzji administracyjnych.

Stwierdzono, że prawidłowo przeprowadzono postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń przez organ emerytalno - rentowy za okres, za który wypłacono zasiłek stały.

W okresie podlegającym kontroli decyzje kierujące do domu pomocy społecznej wydano dla dwóch osób na ich wnioski. Kontrolowana jednostka nie kompletowała dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, gdyż otrzymywała rodzinne wywiady środowiskowe sporządzane przez inne jednostki (szpital, dps), w których wnioskodawcy aktualnie przebywali. Przy wyborze typu domu Ośrodek kierował się rodzajem schorzenia klienta oraz brał pod uwagę odległość domu pomocy społecznej od miejsca zamieszkania i możliwy termin umieszczenia. Jak ustalono, nie wystąpiły sytuacje wynikające z realizacji postanowienia sądu o umieszczeniu w domu pomocy społecznej osoby zainteresowanej bez jej zgody. We wszystkich sprawach Ośrodek kierował osoby wymagające tej formy wsparcia wyłącznie do domów pomocy społecznej, nie zaś do prywatnych placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej ustalono zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, a wydane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy określone w Kpa.

Ponadto, Ośrodek ponosił odpłatność za 2 osoby przebywające w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji z lat poprzednich. W dokumentacji znajdowały się wywiady aktualizacyjne przeprowadzone przez pracowników socjalnych domów pomocy społecznej zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 4 sprawach dotyczących zasiłku stałego decyzje zmieniające sposób wypłaty zasiłku stałego wydano na podstawie dopisków do wywiadów z poprzednich miesięcy, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
2. W zakresie dokumentowania pracy socjalnej zauważyć należy, że nie była ona odnotowywana w sposób właściwy w aktach osób korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodka. Wpisy pracowników socjalnych w tym zakresie były ogólnikowe i nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, jakie konkretnie działania zostały przez pracownika socjalnego podjęte, co narusza zapisy art.17 ust.1 pkt. 10 i art. 119 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej.

3. W przypadku 1 osoby pobierającej zasiłek stały w przeprowadzonych aktualizacjach wywiadu środowiskowego plany pomocy nie zostały zatwierdzone przez Kierownika Ośrodka.
4. W przypadku 4 osób pobierających świadczenie w formie zasiłku stałego na 12 skontrolowanych naruszono zapis art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy.
5. W podstawie prawnej decyzji wygaszającej świadczenie z powodu śmierci strony nr GOPS.5100.13.2016.EN z dnia 25 października 2016 roku nie wskazano art. 162 § 1 Kpa, mającego zastosowanie w danym przypadku.
6. Decyzją nr GOPS.5100.14.2017.EP z dnia 17 lutego 2017 roku zmieniono decyzję, której okres ważności upłynął znak GOPS/8122/24/08 z dnia 17 czerwca 2008 roku w zakresie sposobu wypłaty świadczenia. Tym samym decyzja została wydana bez podstawy prawnej/ z rażącym naruszeniem prawa. Ponadto, spowodowało to pozostawanie w obrocie prawnym dwóch decyzji administracyjnych: decyzji nr GOPS.5100.14.2017.EP oraz wciąż obowiązującej decyzji nr GOPS.8122.10.2015. Zgodnie z art. 156 § 1 Kpa wydanie decyzji bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa stanowi podstawę do stwierdzenia jej nieważności.
7. W 1 przypadku decyzję kierującą wydano na czas określony pomimo znajdującego się w aktach sprawy podania osoby ubiegającej się o skierowanie do domu pomocy społecznej z prośbą o pobyt stały oraz zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wskazującego konieczność pobytu stałego.
8. W przypadku 2 spraw decyzje zmieniające odpłatność za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej wydano z mocą wsteczną, pomimo braku jakichkolwiek podstaw by uchylać lub zmieniać decyzję przyznającą prawo do określonych świadczeń z pomocy społecznej ze skutkiem wstecz. Należy zauważyć, że postępowanie w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji na podstawie art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej jest postępowaniem w nowej sprawie. Nie jest to kontynuowanie czy rozpatrywanie na nowo sprawy administracyjnej rozstrzygniętej już ostateczną decyzją, przyznającą określone uprawnienia do świadczeń z pomocy społecznej. W sytuacji stwierdzenia, że zachodzą przesłanki przewidziane w art. 106 ust. 5 ustawy organ powinien wydać decyzję uchylającą lub zmieniającą pierwotne rozstrzygnięcie ze skutkiem na przyszłość, ponieważ kształtuje nowy zakres uprawnień strony, istniejący dopiero od momentu wydania nowej decyzji, orzekającej o utracie prawa lub o zmianie wysokości dotychczas pobieranego świadczenia. Ze względu na ten właśnie konstytutywny charakter decyzja taka może wywierać wyłącznie skutki na przyszłość.

Za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastrzębi oraz pracownicy socjalni.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Wydawać decyzje administracyjne po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.2016 poz. 930 z późn.zm.).
2. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego zgodnie z art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
3. Zatwierdzać, jako Kierownik Ośrodka, opracowane w wywiadach środowiskowych i ich aktualizacjach plany pomocy rodzinom lub osobom ubiegającym się o pomoc.
4. Zapewnić przestrzeganie art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy.
5. Wskazywać w podstawie prawnej decyzji przepisy mające zastosowanie w danej sprawie zgodnie z art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U.2016 poz. 23 z późn.zm.).
6. Wyeliminować z obrotu prawnego decyzję GOPS.5100.14.2017.EP z dnia 17 lutego 2017 roku w przedmiocie sposobu wypłaty zasiłku stałego poprzez wystąpienie do właściwego samorządowego kolegium odwoławczego o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 oraz 157 Kpa.
7. Kierować osoby do domów pomocy społecznej na czas nieokreślony, chyba że wystąpi ona lub jej przedstawiciel ustawowy z wnioskiem o skierowanie na czas określony, tj. zgodnie z § 10 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U.2012 poz. 964 z późn.zm.).
8. Przestrzegać przepisu art. 106 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej w zakresie poprawności wydawanych rozstrzygnięć w przypadku zmiany decyzji przyznającej prawo do określonych świadczeń z pomocy społecznej mając na względzie konstytutywny charakter decyzji.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Zgodnie z art.130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930 z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński

p.o. Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pani Elżbieta Zasada
Wójt Gminy Jastrzębia
Jastrzębia 110, 26-631 Jastrzębia